

יהודית קגן היא סופרת ועורכת, זוכת פרס עינת וממייסדי קבוצת "שעטנד". כתיבתה משלבת פנטסיה, פולקלור, תנ"ך, מדרש וארכאולוגיה של המזרח הקדום. שוקדת בימים אלה על פרסום ספר הפנטסיה הראשון של הוצאת "שתיים". ירושלמית, נשואה לפילולוג, חסידה שוטה של רבי נחמן ביאליק.

הסוחטת טל משערה ויודעת מהלך הכוכבים

יהודית קגן

הלך הרוח, הלוך ובכה בשדות העיר עשתרות, ואבק המוץ והתבן מעוור את עיניי. תמו שבע שנות האבל על אחי. אבי סילק את המקוננות ואת פוצעות הבשר והחל מקריב שוב את קרבנות הַתְּרַנְמִי לכוכבים, לבקש מאל ומבעל רחמים בעד הרפאים.

הוא היה סודר עצים על המזבח לעולה, ואמי הגבירה הַנְּתִי הייתה מושיטה לו אבן, חוט וזלזל. הבטתי בהם והנה פני אמי זקנו, וגב אבי כפוף. במות אחי הזקינו באחת. משופט הַרְנָם וגבירת עשתרות היו למכים ודלי פנים.

"התושיטי לי יד, מחמל נפשי?" שאלה אמי. "היי משענת זְקַנְתִּי,

בתי."

התפחתי הכרים תחת עץ התאנה, והולכתיה אליהם. כשלה-הלכה אמי, כבדו רגלי זְקַנְתִּי. הסרתי עיניי מעליה, בושה אחזתני, ומלאני ליבי לעשות את שזממתי שבע שנות האבל. פניתי לשופט דנאל.

"ברכני אבי, ואלך ברוכה."

"אנה תלכי, בתי?"

"אמחץ את מוחץ אחי, אכלה את מכלה בן אמי."

נפלו העצים על המזבח, ונפלה המאכלת.

הגבירה הַנְּתִי זעקה, "לא ייעשה כך במקומו, חרפה היא לאישה מה שלאיש הוא כבוד." אך אני לא הבחנתי בכלימה שהכלמתי אמי, את צו אבי ביקשתי.

את פניו לא ראיתי, רק את אחוריו כאשר פסק, "חי אל וחי בעל, בן אין לי שימלא את חובותיו, יהי כדברך. לו תחי פועת הנושאת

מים על שכמה, הסוחטת טל משערה, היודעת מהלך הכוכבים. לו תמחץ את מוחץ אחיה, לו תכלה את מכלה בן אמה.”
ברכת אבי רחצתי, וטבלתי בשרי. את עורי משחתי באודם שני כסימני הלוחמים והציידים. תחת שמלתי בגדי גבר לבשתי, וחרב נחושת על ירכי. מן עשתרות יצאתי, למטה ממושב הַרְנָם, וליבי לוחש נקם.

העבים נאספו מרחוק לאוהלי מחנה יִטְפָן. לחשתי תפלת דרכים לרוכב ערבות, שלא ימטיר גשמים עד שתצלח דרכי. שצעדיי הטבועים בחמר לא יובילו אליי את גואלי הדם אם ישכימו קום. בין אם נכנסה תפלתי ובין אם לאו - הגשמים לא ירדו. שבע שנים תמימות לא ירדו גשמים על הארץ.

בקצה העמק ניכרו חומות קֶרֶת אַבְלִים, עירו של המושל ירח, אבניה טובלות בשקיעה כאשר מרכבותיה של שמש מתרחקות מן האדמה מוכת הבצורת. על הארץ הזאת נשפך דם אחי כמים, כאן נאכלו גם עצם גם חלב.

יטפן נטע את אוהליו לרגלי החומות, קרוב דיו כדי לנוס לבין חומות הקרת, או להילחם אם יחפוץ במות המת. אוהליו רקומים, ואש טובה בוערת בינותם כדי להניס כל תן ופתן. שומרי המחנה ישבו אצל האש, אכלו ושתו, ודיברו במעשי גבורת אדונם.
קרבתי חרש, ואף לחש המוץ המתפורר תחת רגליי לא הסגירני. אוהלו של יטפן, אשר יריעותיו פסי תכלת, היה רחוק ממני מספר שעלים בלבד.

צווחת נשר בשמיים החרידה את השומרים מרבעם, והם פנו באחת. “מי שם?”

חרבותיהם נשלפו כנגדי, והתגנבותי נקטעה. אצבעותיי רעדו וליבי הלם בין צלעותיי. “בואי הנה,” הורה לי אחד מן השומרים שפצע על פניו עוד לא העלה ארוכה, צלקת שעודה גלד. על גבו נחה אשפת חצים, על כל אחד ואחד מראשי הנחושת חרות ‘בן ענת’. ילדיה של אלת המלחמה הבתולה היו החצים.

קרבתי לשלולית האור שהאירה על השקיעה ההולכת ומאפירה. מחשבותיי התרוצצו בקרבי, לשווא ניסיתי להסביר את נוכחותי

במקום. "אני מחפשת את יטפן, המהיר בקרב."
"לכי הלאה," סילק אותי האיש וצלקתו מעווה פניה אליי. "שובי
לְקַרְתָּ, ילדה."

קול משק כנפיים נשמע מעלינו, והנשר שצווח בשמיים ירד עלינו
במעגלים, שרידי האור כאלומות בין הנוצות העצומות, צווארו
הארוך והמתעקל אצילי למראה, ומוטות כנפיו העצומות גבוהות
ממני. ציפור נאווה ורבת הוד, מקורה וטפריה החדים מעוררי יראה.
הנשר צנח ארצה, אך כאשר נגע באדמה הזדקף ממנה יטפן.
נשאתי עיניי להביט בו. הגיבור התנשא מעל לוחמיו, גבהו כגבה
האֵילונים, האלים הזוטרים המשרתים ומלווים את האלים הגדולים.
נוצות נחרטו על זרועותיו כמעשה כתובות הקעקע הנעשות במקדש
עֶשְׂתָרְתָּ. אפו התעקל כמקור נשר, ופניו היו מחודדים. עיניו הביטו
אנה ואנה כמנותקות זו מזו, כדי להימנע מכל פגע ולהבחין בכל
קורבן. עתה התבהר לי מדוע קראוהו נשר הצייד של האלה ענת.

"למה באת לאוהלי, פועת?" שאל, קולו עמוק ואפל כתהומות
ים. "מדוע קרבת לחצרי, בת דנאל?" הוא שנה. "האם מאס הרְפָא
בילדיו? אם שלח הגיבור ההרנמי את בתו להצטרף לאחיה?"

עיני הנשר המרצדות הביטו בי, כל הנקרה במבטו בדרך השמיים
גלוי וידוע לפניו. אם אשקר, אם אנסה להוליך אותו בכחש, יקרע
את גווייתי לגזרים. שומרי יטפן בחנו אותי, מצפים לפקודת אדונם.
אמת חיפשתי, אמת שלא תניחהו לחשוד בי בשקרים. מילים שלא
אמרתי לאיש אמרתי עתה לזר. "הלא תדע, יטפן המהיר, בת יחידה
אני לאבי השופט דנאל ולאמי, הגבירה דנתי. אך לא היה להם בי
די. אבי האכיל וסעד את האלים שבעה ימים, וטרחה גדולה טרח כי
צער היה לו על שאינני בן יורש. והיה אבי מורה לי 'פועת, הביאי
השור, פועת לכי הביאי הקטרת, פועת עשי כך ועשי אחרת, פועת,
הקפיד, שמא תצא תקלה תחת ידינו ולא יהיה פליט וזכר לביתנו'.
והנה ברכו אל ובעל את אבי, והכושרות, בנות הלל הסנוניות, ביקרו
את ביתנו והבן היקיר נולד. בן שימלא את החובות לאב, שיקים
את מצבת רוחות אבותינו, וישים חֲמֵן במקדש לקרובינו המתים. בן
שיוציא מן הארץ את רוח אבי, ומעפר את כוחו. בן שיסגור את פיות
מנאצנו, ויגרש את אשר הלינו נגדנו."

סבלנות השומרים הלכה וקצה. אין דרכם של גברים להאריך אף להבליה של אישה.

“ביום שהוצאת את רוחו של אחי, תליתי בו עיניי, פותחת צוהר ליבי לפני רוצח אָקָהָת, “לא קרא לי אבי עוד ‘פועת’ ולא אמר לי לעשות רצון אחי האהוב ממני, אלא בדברי רוך לחש, ‘פועת, הנושאת מים על שכמה, הסוחטת טל משערה, היודעת מהלך הכוכבים.’” הנשר של יבמת לאומים המשיך להביט בי, כמגלגל וטועם את מילותיי בפיו, האם שקר בהן אם אין. ידו התרוממה, הנוצות על עורו נעות כתנועת הכנף. “בואי לאוהלי, בתולת פועת. אשקך יין רַקֶח ודם הגפן.”

כשחשבתי שהגבהתי עוף, נפלתי לצרה גדולה מרעותה. עמדתי וסדרתי ליבי, הישרתי את אצבעותיי הרועדות, הבוגדניות. השומרים טפחו על שמלתי הנאה, שאפילו הדרך מהרנס לא הצליחה להשחית, מחפשים כלי זין או מעשה זדון. השומרים לא הבחינו בכלי הגבר שלבשתי מתחת לרקמת חוט השני שאמי רקמה על צווארוני, אך ידו של השומר המצולק אחזה בניצב חרב אחי שנחגרה למתני.

“מה זאת?”
“הפלך שלי.”

האיש נסוג בשאט נפש, מתקשה להבין את דרכיהן של נשים. מיהרתי בעקבות יטפן המהיר, צעדיי טופפים. מחנהו נפרש לפניי, השבט שחסה בצל כנפיו מסביב לאוהלו, לוחמים שפני האלים נכרים בהם, אילונים מעורבים בבני אדם. אוהל יטפן נתפר מיריעות פסים, וניצוץ חוט זהב או כסף בבד. בפתח ישבו ארבע נשים, שמלותיהן רקמה ונזמיהן ועגיליהן כבקע זהב. הן הביטו כיצד משחקים לפניהן הנעזרים בעצמות מפרק מגלפות, ופלומת נוצות מכסה את כתפי הילדים. יטפן המהיר הניס אותן מדרכו, תכשיטיהן הרבים הצטלצלו ורשפו לעבר אותה נערה זרה המעזה לבוא בגבולן.

אף על פי שבהליכתי הגה שקלתי ומדדתי את דרכי, רגליי כשלו בפתח האוהל. היטב ידעתי שאם אבוא האוהלה, לא אוכל להיות לאיש, אין גבר בארץ אשר יישא בתולה מחוללה. אף לא בת רפא הרנמי. אם אבוא לחדרי יטפן, לא אדע בעל ועולל.

רוח הבצורת הכתה בפניי, נושאת את אבק הבצקל והשכולת הנרמסים. שם הרנם היה למשל ולשנינה, ומאז הכה בנו יטפן הלוחם המהיר, לא הדר ולא כבוד היה לעירי. דמנו הותר, אבדו נירנו וכבודנו, וכל לוחם או צבא חורק שן לעברנו. הבצורת גזלה פת מפינו, הכרמים עבשים והמטעים מעלים מוגלה. מרירה האדמה מן הדם שלא כופר, והוא מרעיל את הארץ ואת כל היונק ממנה. הדם הזועק חייב להכפר כדי שתיוסג הבצורת לאחור ולא נגווע. אבי השופט זקן, ובן אחר אין לו. אם אין איש היכול לנקום את נקמת אקתה ולפדות כל חי, אעשה זאת אני, אמרתי בליבי והסטתי את כנף האוהל.

פנים אוהלו של יטפן היה מלא בכל תפנוקים שאל או גיבור יחפצו בהם. שטיחים שנקלעו באצבעות בוטחות, כרים וכסתות שריח צמר נקי עולה מהם. גחלים לוחשות מתחת ללחם שהנשים השאירו מיותם, וכדי חרס לשמן וליין ברחב יד. בקצה האוהל ניצב צלמה של האלה ענת, יושבת על כיסא, על ברכיה קשת ולרגליה קערת נסך.

פי נקפץ, וצלעותיי חרקו בחזי. זיכרונותיי היו עולים פתע למראה אבנט תכלת או צעצוע עץ מגולף של סוס. את כל חפצי אחי הניח אבי בקברו שבקרקעית ים כנרת, וקילל את הנשרים שעצמותיהם תשתברנה אם יעופו מעל מקום קבורתו, כדי שאיש או רפא מלבד אקתה לא יגע בהם לעולם.

את הקשת אקתה קיבל כאשר היה בן שש-עשרה. פוֹשֶׁר־וְחֶסֶס עצמו בא ממצרים, והניחה לרגלי אבי שישב בשער הרנם ושפט משפט צדק ליתומים ולאמנות. ידע השופט דנאל, הגיבור ההרנמי, שקשת פלאית תהא עול יותר מאשר נחת, אך את מתנתו של אדון מוף הגדולה אין לדחות.

“סלחי לנשותיי, אמר יטפן כאשר הושיט לי כוס ויין, “הן חוששות מפיות נוספים להאכיל בבצורת.”

לא הוכחתי אותו, חייכתי כאשר ליחחתי את שפתי בנוזל, ביין ישן, כבד וצורב. בילדותי בבית אבי רק יין חדש שתיתי, שהרי רק תירוש מן הגת יאה לעלמה, עד שקילל אבי “אל טל ואל מטר” ומזה שבע שנים אף זאת לא טעמתי. גבירתו של יטפן העתירה עליו שפע

גם בזמן המחסור, הבנתי, חשה את עיני הצלם מאחוריי שורפות בגבי.

הבטתי בגרונו של יטפן כאשר שתה, גרגרתו נעה מעלה מטה, קולו עמוק מתהום רבה. "הבי לי את כוסך ואמלאנה בכל טוב ענת, בעלת שמיים רמים."

השפלתי עיניי לכוס המלאה שבידי, שממנה לא שתיתי יותר מלגימה. חששתי מערפל השכרות. לא הייתי מנוסה ביין, אך רציתי שהוא ילך בעצמו אל תוך הערפל. "לא אשתה עד שתשתה האלה לפניי."

כרעתי לפני הפסל ונסכתי היין, שפכתי העסיס מיד גבוהה. היין חצה כמראה דם את ראייתי, מפצל את פניה השלוות והאכזריות של ענת לשניים. לא ששתי לקטר ולזמר לפני מי שאמרה וגזרה על אחי מוות, אך עתה הייתי כוס שלמה ועדיפה על פני יטפן. ידעתי כי שתה גם אשתה פן יתעורר חשדו, אך כל טיפה שהוא לגם ואני החסרתי הייתה לי ליתרון.

"היטבת לעשות, בתולת פועת," לחש יטפן כאילו הִדְרָתִי פני אמו, צמל, אם הנשרים, או נשקתי יד אביו, הרגוב, אבי הנשרים. הוא מזג עוד יין לכוסו ומילא גם את כוסי, כדואג לגרוני הניחר. "עתה שתי גם את, מדרך ארוכה באת."

"ירא אתה את גבירתך, ואוהבה." חייכתי ותחת מבטו לגמתי מכוס התרעלה.

פניו החדות, שדמויי מקור היו גם בצורת האדם שלהן, התרככו. "עת הייתי גוזל נפלתי מקן הוריי בהר פְּנִפְנִי, פתח, ולנגד עיניי ראיתי את גדל הגוף הזה כאחד הילדים שפלומות נוצותיהם עדיין אפורות ולבנות, ורק קצותיהן חומות." בטרם אסף אותי מות אל שאול הרימה אותי בעלת השררה. היא אמרה לי עוף עמי, צוד עמי. אני הייתי לה לנשר ציד, והיא הייתה לי לגבירה.

קולו רעד כאשר דיבר על יבמת לאומים יותר מאשר על נשותיו. תהיתי האם כך נשמע גם אקהת כאשר פגש בה לראשונה. האם ידעה ענת, התרה אחר עופות השמיים, שכל הגברים הלהוטים למלחמה ולצידי משתוקקים אליה כך? אל האלה הבתולה שידו של גבר לא השיגה? אל ליבה שהוא לב קרב אכזר?

"עבד נאמן אתה אם אליך באה לתבוע עלבונה מאחי," עודדתי אותו להמשיך לדבר ולשתות.

"אקתה כסיל היה," אמר יטפן, ומצאתי עצמי מהנהנת עמו. "את ראשית צידו הקדיש לאלת הציד, אך כאשר באה ענת, הממהרת לצוד, לאכול מן הקורבן, העליב אותה והתקלס ביבמת לאומים." "מה אמר לה?" התחקיתי אחר צעדי אחי אל תוך התופת שעליה לא ידע.

"את קשת הפלא של כוֹשֶׁר־וְחֶסֶס רצתה, את המעוקלת של אל החרשים. אך אקתה זה במקום להעניק לה את כל מאודו ציחק ואמר שקשת כלי גבר היא, ולא יאה לאשה."

מעיי המו על אחי הקטן. האם הייתה זו אשמתי? מה ידע אם אחותו הגדולה לא התריעה בו שלעולם לא ידבר כך אל גבירה, קל וחומר אל אלה? אך איך יכולתי לחנך אותו או להכווין דרכו? משוש עיניהם של הוריי היה אקתה, רצונו קודש, וכל מבוקשו ניתן לו מייד.

"כסיל היה," לחשתי לכוסי, נער שוטה ומסכן. בן שש־עשרה היה כאשר הוציאה ענת כרוח את נפשו, כעשן את נשמתו, כמו אד מאפו. לא נתנה לו שהות להתבגר ולהיות לגבר. לא ידעתי אם הגפן פעל פעולתו או שהצער החל עולה מן התהומות, אך עתה הושטתי אני את כוסי ובקשתי שימלאנה.

יטפן מזג את היין באיטיות, שריריו נעים בחן, עיניו לא סרות ממני. אינני יודעת אם נדמה עליי הדבר, אך בזווית פניו הנצו נוצות זעירות כאשר ליבו היה נתון לציד, ועורי צמא למגעו.

"קחי נא והשקיני יין," קרב יטפן אל פניי, אור הגחלים ניגר על פניו, אפו מעוקל ושפתיו פסוקות. "קחי הכוס מידי," הבל פיו לוטף שערי, וריח השדה שעמו מילא אפי, "הקובעת מימיני." ידו אחזה בידי והובילה אותה אל מתחת לבגדיו. לא הסרתי את ידי משריריו, לא ברחה כפתי מלהטו. תפילה חרישית נשאתי לעשתרת, למלכת השמיים, שתכוון אותי במעשי התשוקה, שתדריך אותי בארץ זרה זו. אצבעותיו סרקו בתלתליי, ואז ירדו אל צווארון רקמת שמלתי. "מה זאת?" שאל כאשר פרם קשר גם קרע תפר. חרד ליבי כאשר הבנתי שבגד גבר תחת שמלת אישה הוא רואה.

אף מבעד למסך היין הבין וידע שהדבר משונה עד מאוד. הלוחם
משך את שמלתי מכתפיי, ועיטורי האודם ניכרו על עורי. "מה לך
ולסימניהם של הציידים?"

"אני..." התבלבלו מילותי, "אני..."

אצבעו על פי השתיקה את מבוכתי. עתה ראיתי את הגץ והאש
שאחזה בו למראה שמלת האישה ובגד הגבר פרומים על סימני
האודם, ורסיסי מלח מן המים שבהם נטהרתי. לא מקור למבוכה היה
מראי המשונה, אלא לרעב מחודש, משתוקק ותובע ודורש עוד יותר
מקודם. לא ידעתי את דרך הנשר בשמיים, דרך נחש עלי צור או
דרך גבר בעלמה. אך ידעתי את דרך הכוכבים ואת ליבם של יצורים
המשתוקקים להיות נאהבים.

עתה הובלתי אני את ידו אליי. כאשר פרמתי קשרי שמלתי הפלתי
אף את חרבי עימה אל הכרים והכסתות, הבד בולע את צלצולי
המתכת.

ראש יטפן נח בחיקי, כנפי עפעפיו נסגרים אט-אט. אצבעותיי
סורקות את תלתליו. קול ציפורי הלילה מארח לי לחברה, ושריקות
הכושרות, בנות הלל הסנוניות, מבין העצים. ליבי כבד בקרבי, ירא.
וכי אין לי מנוס מגזרת גורל זאת?

"הישארי עמי, פועת," לחש יטפן, קולו דועך לשינה. "אקח אותך
לאישה, אהובה תהיי על פני כולן. אינך כשאר נשותיי."
"אינני?"

"ציידת את. הישארי עמי. צודי עמי."

עת נרדם יטפן, נשאתי עיניי וראיתי כיצד היה נושא אותי על
ארבע נשותיו. יש בו עונג ביטפן הלוחם המהיר, וגם חן יש בו. הייתי
יולדת ילדים רכי פלומה, ובלילות ידיים קטנות היו נאחזות בי.
אך פיות רעבים יהיו פוערים לעברי כגוזלים, שואלים איה דגן
ויין? כי לא תעבור הבצורת מן הארץ עד אשר יינקם הדם.

"אמור נא לי, יטפן," לחשתי, עת ציירת את כתובות הקעקע של
נוצותיו באצבעותיי. מה נאווה עורו ומה יפו שריריו. "לו יכולת,
האם היית חס על חיי אקהת?"

גבו נרעד על כפות רגליי בצחוק מנומנם. "זכרי נא זאת, אהובתי,

אם לצוד עמי חפצת, השיב. "אל לו לצייד לרחם על צידו. היד שמחצה את אקתת הגיבור תמחץ אלפי אויבים! ולמה תשאל עוד על אחיך?"

פני אקתת נראו כדיוקן פני אבינו, כאשר התחבאנו מאחורי אסמי התבואה של עשתרות. עת בציר, וכל אנשי עירנו נאספו בכרמים. הגברים לנו בכרם, והנשים בצרו לצידם ביום, כך שאיש לא החריד את משחקנו לצד החומות.

חום הקיץ הדביק את שער אקתת לפניו, ואצבעותיו סגולות מענבים. התחבאנו מאחורי החומות, הוא כי לא שש לעבוד, ואני כי אמי חששה שעור פניי יישזף. התחרינו בזריקת אבנים על כלבים משוטטים, אחי היה מדויק ממני, אך אני לא פיגרת רבות מאחוריו. כך חשבתי, עד שאבן שהשלכתי החטיאה את הכלב המשתין בקיר ופיצחה כד שעמד בפתח אחד הבתים. גרגרי חיטה זרמו אל הקרקע ואל שתן הכלבים.

נמלטנו מן המקום, מקווים שאיש לא יבין מי היו האשמים באבדן. "אינך מיטיבה לקלוע, אחותי," אקתת התנשא עליי, מרוצה מכך שיכול היה להורות לי דבר. "הנה," כתף מכתפו קשתו, את קשת כושר-וחסיס, את המעוקלת הפלאית, "הניחי ירך."

"אמנו תכעס עד מאוד," השבתי, עיניי גדולות כלבנה במילואה כאשר נגעתי בה בקצות אצבעותיי. אבי לא חסך עליו מאום, ואת הנחושת והבדיל עבור חיציו של אחי הביא מאלישה, מעבר לים, ולא הסתפק בנחושת כרכמיש.

הוא הצטחק, המחשבה על אמנו הנחרדת שעשעה אותו מאוד. די היה לו לחייך לעברה כדי שתסלח לו על כל חטאיו. אך ליבי לחש לי שהוא שש על ההזדמנות להורות לי דבר מה מבלי שאזלזל בניסיונותיו להיראות כמבין ובקיא. "שלי הקשת, ואני נתתיה לך, אחותי."

אקתת סייע לי לדרוך הקשת ולמשוך במיתר ששר בקול הלל לחצי הרשפים. כאשר השתחרר, החץ ננעץ בדלת ביתנו, רוטט מרעב לבשר ודם שלא נענה. שִׁמְחתי סימאה את עיניי מראות בכך את האות מבשר הרעות.

אז הציע לי אקהת את חרבו, ואמר, "בואי אלמדך, אחותי פועת."

"ולמה תשאלי עוד על אחיך?"

כי עברו שבע שנות אבל. עלבון היותו הבן המיוחל והאהוב ממני הלך ודהה. כבר שבע שנים לא עולל לי דבר נוסף. מלוח ליבו של אדם נמחק הרע, ורק הטוב עוד נותר, נוצץ כזהב.
"אחי היה."

חרב אקהת זינקה לידי מבין קפלי בגדי כמכרה ותיקה היודעת מלאכתה. היטב לימדני אחי באותו יום בציר. מחצה החרב את ראש הלוחם, ערתה יסוד עד צוואר. הראש נפל והתגלגל בין הכרים והכסתות, תלתליו הנאים סומרים סביבו כנחשים. הפניתי את ראשי כדי לא להביט בעיניו, מעט כבוד נותר לי למאהבי הראשון והאחרון. אך אל לו לצייד לרחם על צידו.

הגוף החם התכווץ והתפתל בייסורי גסיסה. לולא בעיניי ראיתי את מותו לא יכולתי להאמין שהשרירים הללו, והנוצות המצוירות עליהם, מסוגלים לאבד רוח חיים. כאם המכסה ילד רך בשנים בשמיכה כיסיתי את ראשו החסר.

את חרב אקהת צררתי בנדנה, והתלבשתי. שולי שמלתי נדבקו לקרסוליי האדומים מדם. התעטפתי בצעיף וחרש חמקתי מן האוהל. ידעתי שנשותיו לא תפרענה לו עד בוקר, שתהססנה להפסיקו בשעשועיו. את צעדי השומרים השגחתי מרחוק, עת נעלמתי לתוך הלילה. עקפתי את חומות קרת אבלים, ואל יערות הבשן נמלטתי.

אורו של ירח השתבר על ים כנרת, וצללית קברו העצום של אקהת בקרקעיתו ליוו אותי במסעי תחת צבא השמיים. ליבי היה קל עליי מדרכי הקודמת. דם ניקה על דם נקי. נקמת אחי לא תשיב אותו, אך היא השיבה את כבוד הרפאים ואנשי הרגם. לאחר הקורבנות המתאימים, אף בעל יעלה מממלכת מות, ויעלה להר צפון וישכון בהיכלו מרובה החלונות. ושם ירכב בערבות וגשמי ברכה ירדו על אדמתנו החרבה, ישקו כל שדה וכרם, ירוו כל בהמות שדי.

איש לא רדף אחריי. עד שייכנסו בני יטפן לאוהלו אהיה כבר בעירי, בבית אבי. צעדיי כבדו. שבע שנים עמלתי ותכננתי את מעשיי עד שאמלא את החובה שאיש במשפחתי לא יכול למלא. ומה

עתה? אתכנס בבית אבי כאלמנה, ואכניס ואוציא ואכבס ואפרוש ואשקה ואאכיל את הוריי שיזקיננו ויבלו לנגד עיניי? ייחלתי כל כך לניצחוני עד שלא הרחיקותי ראות. מעיי המו, קול רחמי קורא. הגוף משתוקק למה שנעלם ואבד ומעולם לא היה לי.

הרהורים פשטו בליבי, כמו אותו נחש בוגדני שאחז בליבי עת כרתי את ראשו של יטפן. מה בצע לי בנקמת אקתת אם אהיה אלמנה חיה? אם אין פליט ושריד לרפאים? אין תינוקות שוחקים בביתי, אין בכי עוללים בחצרי. מה אעשה באין בן שימלא את חובותיו, יקים את מצבת רוחות אבותינו, וישים חמן במקדש לקרובינו המתים, יוציא מן הארץ את רוח אבי, ומעפר את כוחו? אם יבטיח אבי גדוניה מוגדלת ומוהר מופחת האם יארסני איש? אין גבר בארץ אשר יישא אישה קטלנית, אף אם את כל כיכר הירדן תביא בעבוט חופתה.

שמש, נר האלים, עלתה במזרח, ותכלת השמיים התבהרה. אך כנגדה עלה אור אחר מצפון, ודרך ככוכב מהר חרמון. ההרים רעדו ורקדו כאילים, הים נסוג וחשף חרבה ערומה. שביט האש הלך וקרב לעברי, שובר את פארות ארזי הלבנון.

בעתה אחזה בי. לא היה זה מעשה אדם. תוכניותיי היו נתונות לנשותיו וילדיו של יטפן, אך מלוא סכלותי נגלתה לפניי. לא אדם ידרוש את דמו של יטפן הלוחם המהיר, אלא גבירתו מגינתו, האלה ענת בכבודה ובעצמה. מעדתי על אבני שפת ים כנרת, וביקשתי לנוס ממקומי, אך כוכב האש ניפץ לפניי.

בכנפי אש עלתה ובאה בתולת ענת, יבמת לאומים, בעלת מלכות, בעלת שמיים רמים. חמוצת בגדים מצפון באה, ידי אויביה הכרותות תלויות בחגורתה. חרבה מלאה דם, ופיה שוחק עת היא משחקת בראשי המתקלסים בה ככדור. לפניה הלך לווייתן נחש בריח ומאחוריה נחש עקלתון, ככלבים נובחים ברסן, כחיות ציד ברצועה. וענת גיבורת ציד לפני אל, יוצאת כאשת מלחמה, ונקם בכנפיה. צנחתי על ברכיי, ונפלתי לפניה שבע פעמים.

קולה החריד מעונות אריות ומאורות כפירים כאשר קראה בשמי, "פועת בת דנאל הרפא."

ואביט ואין עוזר, ואשתומם ואין סומך. ותושע לי זרועי, ואמתי היא סמכתני. "הנני, בעלת שמיים אדירים."

”הכית את נשר צידי. את יטפן המהיר קטלת.”
נפשי לחשה לי שלא אשקר לאלה, ששקרים נתעבים בעיני
מאוד. ”אמת. אמתך עשתה הדבר הזה.”
ענת קרבה לעברי וסביבותיה אש רוחשת, וחיות התהום השואגות
לטרף. ”פרעת חובי על מות אקתה הגיבור, בתולת פועת. אין עוד
איבה ביני ובין ביתך. דם כפר על דם, ואיש הרנס דרש את דמו
וקיבלו, עין תחת עין, שן תחת שן, נפש תחת נפש.”
נשאתי את עיניי מעלה. ”הנמלאה יבמת לאומים חסד ורחמים?”
”לא יארר עוד דם אקתה הגיבור את האדמה בעבורנו.”
”אם כן, למה דלקת אחריי?”
”חפצתי לחזות בגיבור אשר ההין להרוג בעוזרי, באשר שלח ידו
בנחלתי.”

קמתי אט אט. ”ומה ראית?”
עיני האש והחשמל של האלה סבבוני. ”ראיתי אותי, פועת בת
ענת.”

השפלתי עיניי. בגדי חמוצי דם מדם יטפן, ושמלתי קרועה, תחתיה
בגדי גיבור ציד. חרב קשורה למתני, עורי משורטט באדום בסימני
הציידים.

גיבורי ציד נקראו ’בני ענת’. גיבורי ציד וראשי חצים. אלה היו
בניה של האלה הבתולה. אך עתה פרשה את כנפיה עליי, ושמי
קראה בשמה. היה זה חסד רב, אך לא די. אצבעותיי לפתו את חרבי.
ידעתי שלו תרצה להכותי תימס הנחושת כדונג, אך לא יכולתי
לקבל את ברכתה אם לא אדע מענה לשאלתי. אותה שאלה שגזרה
את דינו של יטפן.

”אמרי נא לי, גבירת הציידים, האם ניחמת על שהרגת את אקתה?”
לשונות האש הרבות שבכנפיה נשתקו בקרקושן. ואף על פי
שמאש ומנחושת באה, נראתה עתה כנערה מבוהלה, כבתולה חגורת
שק על בעל נעוריה. ”עוד לא יבש דמו וניחמתי.”
נשימתי כבדה בחזי, עיניי ביקשו לרדת דמעות שלא הזלתי כל
אותו הלילה. אך הן נותרו מבצבצות ונעולות.

”בקשת אקתה חפצתי, במעוקלת של כושר-וחסיס,” אמרה בתולת
ענת. ”בקשתיו למען יצוד עמי בקרת אבלים, ועם יטפן המהיר

גתדברתי שישב בחגורתו ואחוג כנשר ואעוף כמו דיה מעל ראשו של העלם. יטפן עשה כדברי, והכה את אקתת הגיבור פעמים באלתו, רוצץ את ראשו. יצאה נפשו מאפו, רוחו כעשן.”
אקתת השוטה. כמה תמים היה שחשב שלאליס ולבני תמותה אותם החוקים.

”קשתו נפלה מידו ונשתברה תחת מכותיו של יטפן המהיר. ומייד נראתה לי סכלותי הרבה שלא חמלתי עליו בעבור קשתו, בעבור מעוקלת כושר־וחסיס. ניסיתי להחיותו בכנפיי, להשיב לו רוחו. אך זו ברחת ונמלטה ממני.”

סכר דמעוטיי נפרץ, ובבת עיני ירדה מים. אחי, אחי אקתת. יבמת לאומים פנתה ללכת, לסור ממני לבל תראה בצערי. אך אני השלכתי עצמי לפניה ונאחזתי בכנף שמלתה. האלה נעמדה, כנפלא בעיניה כיצד העז יצור חי לעמוד בדרכה. ”בעלת שמיים רמים, אנא אל תסורי מעל אמתך. ברכי אותי. שבה אני לבית אבי, לחיי אלמנות חיות. ברכיני ואלך ברוכה.”

ידה נחה על ראשי, וחום הלהט של אש הציידת חורך עורי. ”אל תיראי, כי שמעתי את קולך. את אשר שאלת יינתן לך, בתולת פועת.” רק אז שחררו ידי את שולי שמלת ענת, ועל מצחי כוויה בדמות ידה. האלה הציידת נתנה בפניי את האות שלה, ואז עלה כוכב מן הארץ, ונעלם בשמי השחר לכיוון ביתה בענבב.

החל חרמש בקמה, אנשי הרנם יצאו אל השדות, הנערות אלמו אלומות, והגברים שרו שירים לבעל שבירך את האדמה והרווה אותה בזרעו. הרוח פרעה את ראשי הזהב שהקיפו אותנו בשבתי בין שורשי עץ התאנה. משתה גדול ערך אבי, וקרא אליו את כל אנשי העיר, כל שבטנו, וכל יושבי הבשן כולו. ”רפאים לביתי אזעקכם, אקראכם לקרב היכלי, שמן ברכה יצקתי ונדר נדרתי לאלאין בעל, משתה גדול אחוג ביום היגמל בכדי.”

השפלתי ראשי לילד שבחיקי, שפעת תלתליו הרכה נרעדת ברוח. ריחו היה מתוק וכבד מן השינה, והוא התרפק עליי כמסרב להתנתק מגופי. ידו חיפשה מדי פעם את הסימן הצרוב שהותירה ענת על מצחי, אצבעותיו מלטפות את פניי. כבר אינו יונק, אך בלילות

כוכבים ראיתי לפעמים את שפתיו נעות ומוצצות, כזיכרון רחוק של חלב אם.

פלומת הגוזל שעל כתפיו הקטנטנות הלכה ונעלמה אחרי שנולד, ועוד שנה או שנתיים תיעלם כליל. אם ידע להתהפך לנשר, לא ידעתי. בני כולו יליד הרפאים, אך כוחו עז כבני האילונים.

אבי התרחק מן המזבח שערך, והאלים אסרו מרכבותיהם ועתו על עיריהם עד הגיעם להרנס. אל ישב עם אשרה במרוזת, המלך אבי השנים שתה יין עד סבאה, תירוש עד שכרה. שמש וירח שבעו שמן ולחם, וכוש־וחסיס התקין חליל וכינור, והכושרות, בנות הלל הסנוניות, שרו וזמרו. אבי שחט וטבח אלופים אף צאן, שחט שוורים ומריאי אילים, עגלים בני שנה, טלאים קבצו אף גדיים ככסף. הרפאים, האילונים והאלים אכלו ושתו וברכו את בני.

והנה, מבין אוכלי פרי הביכורים קרבה גם ענת, הממהרת לצוד, התרה אחר עופות השמיים. אבי ואמי נחרדו ממקומם, אך אני הולכתי את בני לרגלי בעלת השררה, בעלת שמיים אדירים, הרוחפת בשמי מרום. "הנה בני, בונה ביתי, יורש אבי, בונה אתרי," אמרתי לילד לנשק ידיה ורגליה ולנפול לפניה שבע פעמים.

בתולת ענת ראתה את בני, וקיבלה ברכתי. "מה שם הילד? האם קראת לו על שם אחיך?"

"אין בני הרנס קוראים בשם עד היגמל הילד. אנא ברכי את בן אמתך, בעלת שמיים רמים, וקראי לו שם."

"יהי כדברייך, בתולת פועת. בנך ימלא את חובות הבן, יקים את מצבת רוחות אבותיכם, וישים חמן במקדש לקרוביכם המתים. יוציא מן הארץ את רוח אביך, ומעפר את כוחו. הוא יסגור את פיות מנאצכם, יגרש את אשר הלינו נגדכם. הוא יהיה פרא אדם, ידו בכול, ויד כל בו. ייתן לו בעל מטל השמיים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש, ייתן לו כוש־וחסיס נחושת לכתרו, וברזל לערשו. הוא יהיה למלך אדיר, ותתנשא מלכותו על עשתרות, אדרעי והבשן כלו. זה הקטן גדול יהיה, יחי רפא מלך עולם - עוג מלך הבשן."

מתנה,

לנערה עם כל המתנות

"עלילת פועת"

הסיפור מתייחס ל"עלילת אקהת", שירה אפית כנענית, אחד משלושה מיתוסים ארוכים שנתגלו בעיר הנמל העתיקה אוגרית שבצפון סוריה. השירה נכתבה בידי אלימלך השובני רב הכהנים, הזוכה הראשי של ניקמד מלך אוגרית במאה הי"ד או הי"ג לפנה"ס. היא כתובה על שלושה לוחות בכתב אלף-ביתי בשפה הדומה לעברית. הלוח השלישי שבור באמצעו, וסופה של העלילה אבד.

